

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ח בסיוון, תשפ"ב
27 ביוני, 2022
209/2022

המשך לימודים לתואר שני לאחר סיום לימודי התואר הראשון Continuation of Studies for a Second Degree (Master's Degree) After Graduation With a First Degree (Bachelor's Degree)

הודעה זו מתייחסת לבוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17), שהמשיכו ללימודים לתואר שני בתוך 14 שנים מסיום לימודיהם.

- 29% מבוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) המשיכו ללימודי תואר שני, לעומת 19% בלבד מהבוגרים בשנת תשמ"א (1980/81).
- למרות הגידול במספר (היצע) מוסדות הלימוד המעניקים תואר שני, אחוז הממשיכים ללימודי התואר השני בעשור האחרון לא עלה ואפילו ירד, מכיוון שמספר בוגרי התואר הראשון עלה בצורה חדה יותר ממספר הממשיכים לתואר השני.
- 39% מכלל בוגרי תואר ראשון באוניברסיטאות בשנת תשע"ז (2016/17) המשיכו לתואר שני, לעומת 22% מבוגרי תואר ראשון במכללות האקדמיות.
- בקרב בוגרי תואר ראשון מהמכללות האקדמיות שהמשיכו לתואר שני, אחוז הממשיכים ללמוד במכללות האקדמיות ובאוניברסיטאות היה זהה (כ-45% בכל אחד מסוגי המוסדות). לעומת זאת, בקרב בוגרי תואר ראשון באוניברסיטאות, 83% המשיכו ללמוד באוניברסיטאות, ו-13% בלבד המשיכו ללימודי תואר שני במכללות האקדמיות.
- בקרב בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17), תחום הלימוד המוביל בשיעורי הממשיכים לתואר שני הוא מדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות עם 41% מבוגרי תואר ראשון, והתחום הנמוך ביותר הוא עסקים ומדעי הניהול (19%).

¹ כדי להציג מידע עדכני ככל האפשר, אך המשקף חלק משמעותי מהתופעה, נבחרה תקופת זמן של 4 שנים, שכן 70% מהממשיכים תוך 20 שנה עושים זאת ב-4 השנים הראשונות. קיימת תופעה מזערית של התחלת לימודי תואר שני במקביל ללימודי תואר ראשון. תופעה זו הסתכמה בפחות מ-2% מכלל הממשיכים לתואר שני שסיימו תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17).

כתבו: שמעון לנג, סילביה ליפלבסקי ואביאל קרנצ'ר, תחום השכלה גבוהה ומדע
לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי 02-6592666
או באמצעות [טופס פנייה מקוון](mailto:info@cbs.gov.il)

- התחום הנלמד ביותר לתואר שני בקרב בוגרי מכללות אקדמיות הוא **עסקים ומדעי הניהול**, ובו לומדים 39% מכלל המשיכים לתואר שני, לעומת 22% מבוגרי אוניברסיטאות. גם בתחום **המשפטים** יש ייצוג יתר לבוגרי המכללות האקדמיות, וחלקם היחסי גדול פי 3 מחלקם בקרב בוגרי האוניברסיטאות (9% לעומת 3%, בהתאמה).
- אחוז הלומדים לתואר שני בתחומי **מדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות** (20%) **והנדסה ואדריכלות** (11%) בקרב בוגרי אוניברסיטאות גבוה ביותר מפי שניים מהנתון המקביל בקרב בוגרי המכללות האקדמיות (8%-5%, בהתאמה).

להגדרות והסברים

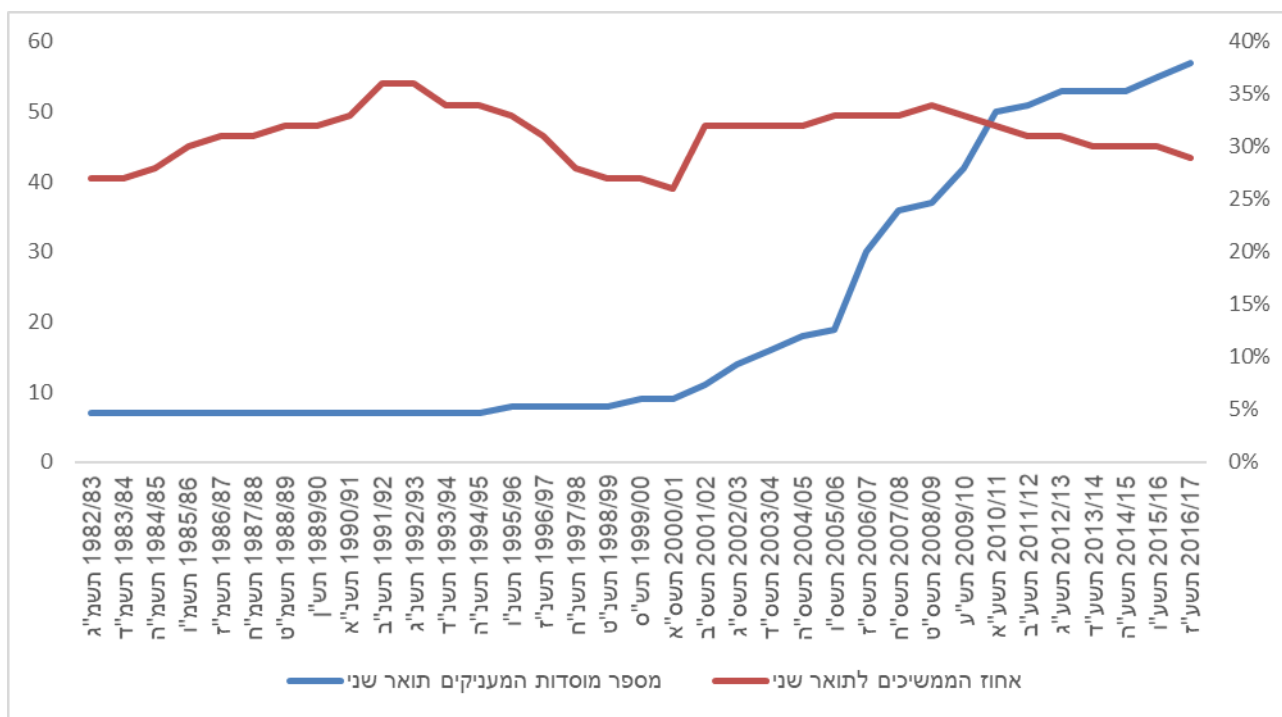
בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) המשיכו ללימודי תואר שני

נכון לשנת הלימודים תשפ"א (2020/21), 29% מבוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) המשיכו ללימודי תואר שני, לעומת 19% בלבד מהבוגרים בשנת תשמ"א (1980/81). שנות ה-80 ותחילת שנות ה-90 של המאה ה-20 אופיינו במגמת עלייה באחוז הממשיכים לתואר שני, והוא הגיע לשיא של 36% בשנת תשנ"ג (1992/93). שנות ה-90 שבהן נפתחו מכללות אקדמיות רבות (שבשלב הראשון כללו לימודים לתואר ראשון בלבד), אופיינו במגמת ירידה באחוז הממשיכים ללימודי תואר שני. בשנת תשס"א (2000/01) הושלמה ירידה של עשר נקודות האחוז מנתוני השיא. בתחילת שנות ה-2000, במקביל לפתיחת תוכניות לימוד לתואר שני במכללות האקדמיות, הייתה עלייה משמעותית באחוז הממשיכים לתואר שני, ואחריה התכנסות סביב 33% (ראו תרשים 1). העשור האחרון אופיין במגמת ירידה מתונה של 4 נקודות האחוז מתחילת העשור.

מספר מוסדות הלימוד לתואר שני

בשנת תשע"ז (2016/17) עמד מספר המוסדות המעניקים תואר שני על 57, לעומת 9 בלבד בשנת תש"ס (1999/00). המוסדות היחידים שהעניקו תואר שני בשנה זו היו אוניברסיטאות. פתיחת התוכניות לתואר שני במכללות האקדמיות בשנות ה-2000 הביאה לגידול מתמשך במספר הסטודנטים לתואר שני, ובשנת תשס"א (2000/01) שיעורי הכניסה לתואר שני עלו ב-6 נקודות האחוז לעומת השנה הקודמת. בשנת תשס"ז (2006/07) נפתחו תוכניות לתואר שני במכללות האקדמיות לחינוך, ותוך שנתיים נוספו 17 מוסדות חדשים שהעניקו תואר שני. עם זאת, הגידול במספר המוסדות שבהם יש לימודים לתואר השני בשלהי שנות ה-2000, לא גרם לצמיחה באחוז הממשיכים לתואר שני. להפך, אחוז זה נמצא במגמת ירידה בעשור האחרון. ניתן להסביר זאת בכך שהעלייה במספר מקבלי תואר ראשון הייתה גבוהה מהעלייה במספר הלומדים לתואר שני.

תרשים 1 - אחוז בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו לתואר שני ומספר המוסדות המעניקים תואר שני

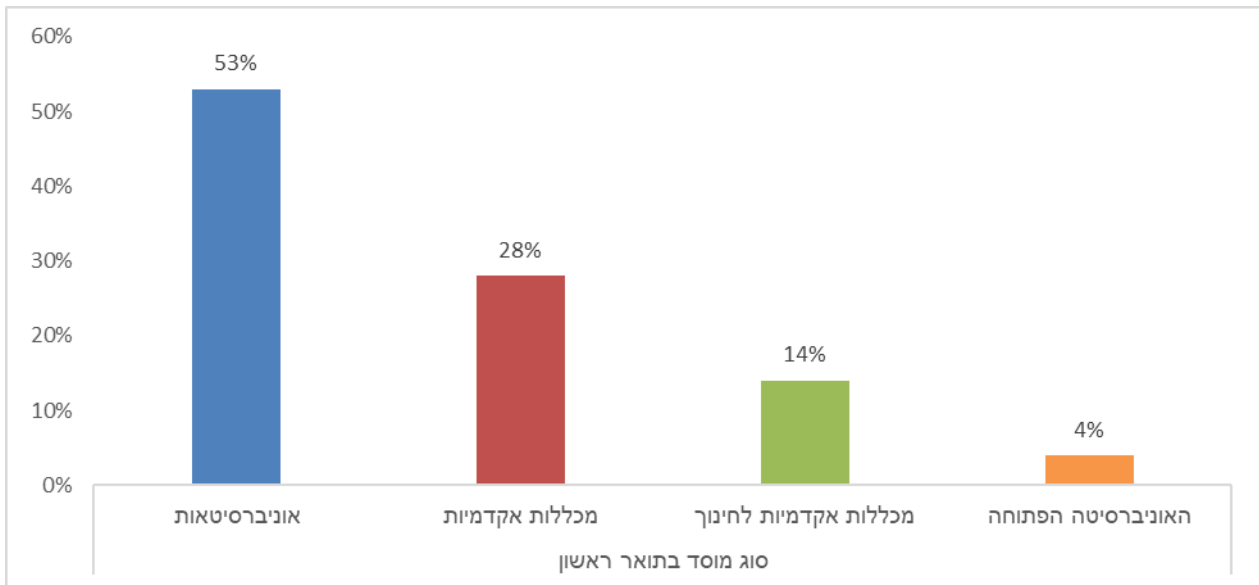

סוג מוסד לימודים בתואר הראשון

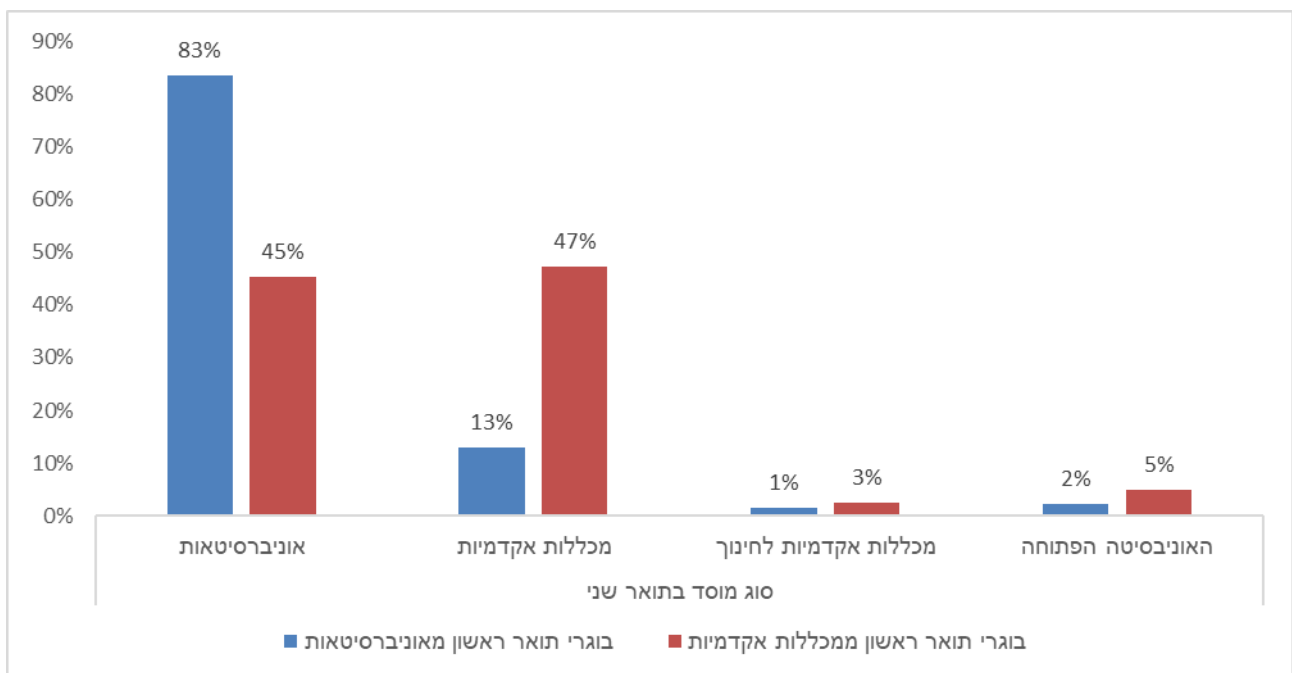
14,986 בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17), שהם 29% מכלל הבוגרים בשנה זו, המשיכו לתואר שני תוך 4 שנים מסיום התואר הראשון. 7,905 (39%) מבוגרי תואר ראשון באוניברסיטאות המשיכו ללימודי תואר שני. 4,197 (22%) מבוגרי תואר ראשון במכללות האקדמיות בשנת תשע"ז המשיכו לתואר שני. מקרב בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני, כמחצית למדו לתואר ראשון באוניברסיטאות וכרבע למדו במכללות האקדמיות. 14% למדו לתואר ראשון במכללות האקדמיות לחינוך, ו-4% למדו בתואר הראשון באוניברסיטה הפתוחה (ראו תרשים 2).

בקרב בוגרי תואר ראשון מהמכללות האקדמיות שהמשיכו לתואר שני, אחוז הממשיכים ללמוד במכללות האקדמיות ובאוניברסיטאות היה זהה (כ-45% בכל אחד מסוגי המוסדות). לעומת זאת, בקרב בוגרי האוניברסיטאות, 83% מהממשיכים ללימודי תואר שני המשיכו ללימודים באוניברסיטאות, ו-13% בלבד המשיכו ללימודים במכללות אקדמיות. אחוז הממשיכים ללימודים לתואר שני במכללות האקדמיות לחינוך היה נמוך בקרב בוגרי המכללות אקדמיות ובוגרי האוניברסיטאות, 3% ו-1% בהתאמה.

תרשים 2 - בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני לפי סוג המוסד שבו למדו לתואר הראשון, אחוזים

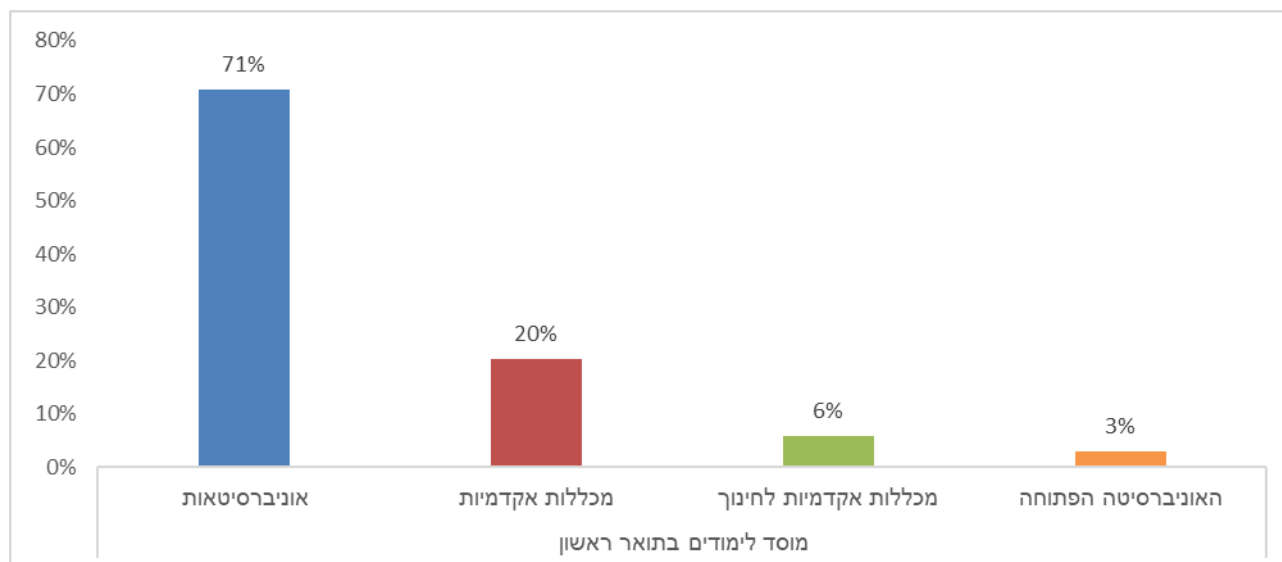

תרשים 3 - בוגרי אוניברסיטאות ומכללות אקדמיות בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו לתואר שני לפי סוג מוסד בתואר השני, אחוזים

מקרב בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני באוניברסיטאות, 71% מהסטודנטים לתואר שני למדו גם בתואר הראשון באוניברסיטה. חמישית למדו לתואר ראשון במכללות אקדמיות ו-6% למדו לתואר ראשון במכללות אקדמיות לחינוך.

תרשים 4 - בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני באוניברסיטאות לפי סוג מוסד בתואר הראשון, אחוזים

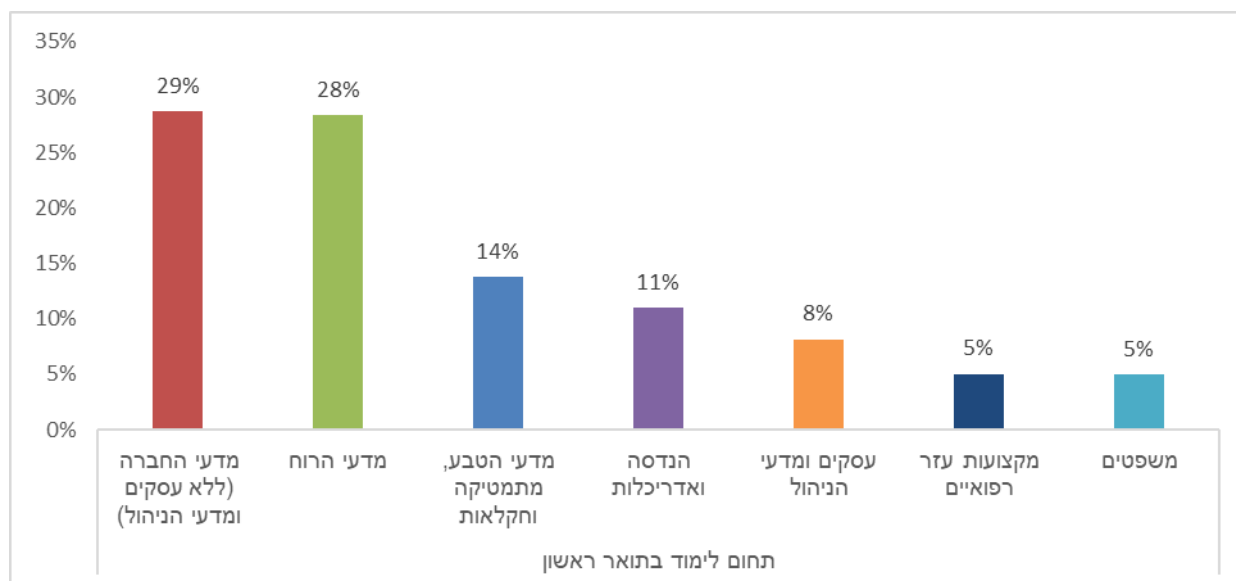

תחומי לימוד ומקצועות לימוד בתואר הראשון

מקרב בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו לתואר שני, התחומים הבולטים שנלמדו בתואר ראשון היו מדעי החברה ומדעי הרוח שהם 29% ו-28% מהממשיכים לתואר שני, בהתאמה. לעומת זאת, בתחומים שבהם ניתן להשיג רישוי לאחר קבלת תואר ראשון (משפטים ומקצועות עזר רפואיים) הם התחומים שבהם אחוז הממשיכים לתואר שני נמוך במיוחד 5% לתחום (ראו תרשים 5).

תרשים 5 - בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני, לפי תחום

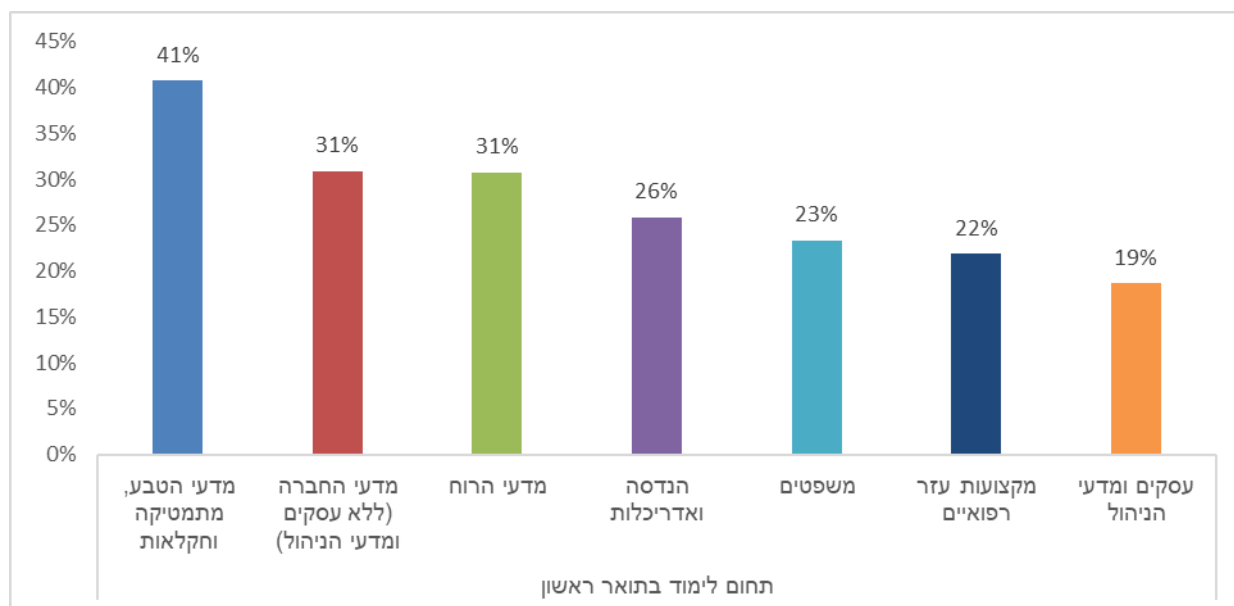
הלימוד בתואר ראשון, אחוזים

41% מבוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) במדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות המשיכו לתואר שני. אחוז הממשיכים לתואר שני בתחומים שבהם ניתן לקבל רישוי כבר אחרי לימודי תואר ראשון היה נמוך יותר, כך שבמשפטים וכן במקצועות עזר רפואיים הוא עומד על כחמישית. שיעור ההמשך הנמוך ביותר נמצא בתחום עסקים ומדעי הניהול (19%). במקצועות עם אוריינטציה מחקרית שיעור הממשיכים לתואר שני גבוה. בין המקצועות עם אחוזי ההמשך הגבוהים ביותר נמצאים פיזיקה, כימיה, כימיה פיזיקלית ומדעי המוח. מקצועות יישומים, כדוגמת חינוך גופני, עיצוב פנים, תקשורת חזותית ועיצוב, מאופיינים באחוזים נמוכים של ממשיכים לתואר שני. מקצוע נוסף הראוי לציון הוא מדעי המחשב² שבו אחוזי ההמשך עומדים על 22% בלבד.

² מדעי המחשב בלבד, לא כולל הנדסת מחשבים.

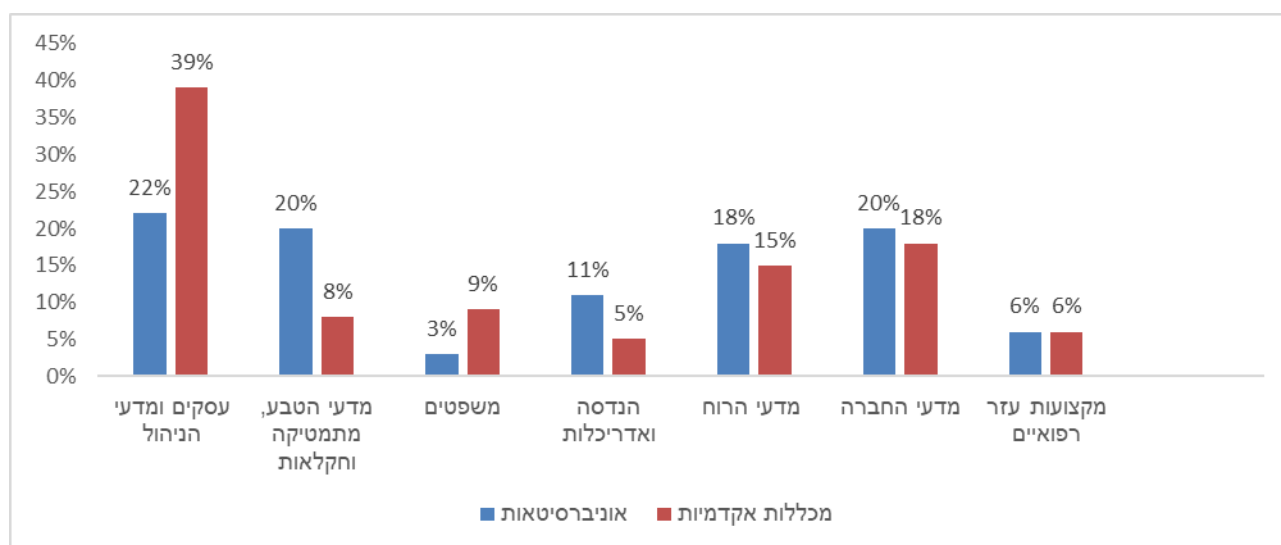
תרשים 6 - אחוז הממשיכים ללימודי תואר שני לפי תחום לימוד בתואר ראשון מקרב בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17)

תחומי לימוד ומקצועות לימוד בתואר השני

בקרב בוגרי מכללות אקדמיות התחום הנלמד ביותר לתואר שני הוא עסקים ומדעי הניהול, ובו לומדים 39% (22% בקרב בוגרי האוניברסיטאות). בתחום המשפטים לומדים כ-9% מבוגרי המכללות האקדמיות (3% מבוגרי האוניברסיטאות). לעומת זאת, בקרב בוגרי אוניברסיטאות אחוז הלומדים לתואר שני בתחומי מדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות (20%) וכן הנדסה ואדריכלות (11%) גבוה יותר מפי שניים מהאחוזים המקבילים בקרב בוגרי המכללות האקדמיות (8% ו-5%, בהתאמה). בתחומי מדעי הרוח ומדעי החברה וכן במקצועות עזר רפואיים ייצוג בוגרי האוניברסיטאות ובוגרי המכללות האקדמיות בתואר השני דומה.

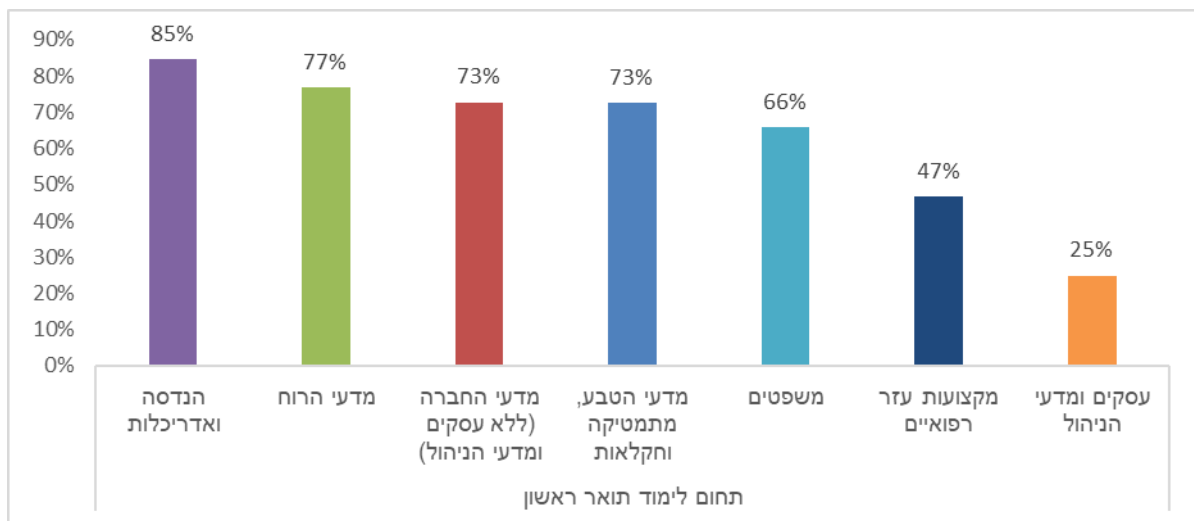
תרשים 7 - בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני, לפי סוג המוסד שבו למדו לתואר הראשון ותחום הלימוד בתואר השני, אחוזים

המשך לימודים באותו תחום לימוד

תחום ההנדסה והאדריכלות הוא התחום שבו היה האחוז הגבוה ביותר של לומדים לתואר שני שלמדו את אותו התחום בתואר הראשון – 85%. אחוז גבוה יכול לנבוע מסלקטיביות, כלומר שמקצוע הלימוד לתואר ראשון הוא חסם כניסה ללימודי תואר שני בתחום. אחוז נמוך יכול לנבוע גם מאטרקטיביות התואר שני מבחינה תעסוקתית כמו במקרה של תואר שני במינהל עסקים (25%). בתחום מדעי הרוח השיעור הגבוה (77%) נובע, ככל הנראה, מאפשרויות תעסוקה מצומצמות יחסית של בעלי תואר ראשון בתחום, דבר המחייב לימודים גם לתואר שני. בתחום מקצועות עזר רפואיים אחוז הממשיכים מאותו תחום נמוך יחסית ועומד על 47%, ומושך מקבלי תואר ראשון מתחום מדעי הרוח המחפשים תחום לימוד מקצועי.

תרשים 8 - בוגרי תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17) שהמשיכו ללימודי תואר שני באותו תחום שבו סיימו תואר ראשון בשנת תשע"ז (2016/17), אחוזים

ממשיך לתואר שני: בוגרי תואר ראשון שהמשיך ללימודים לתואר שני בתוך 4 שנים מסיום לימודיו.

תחום לימוד במוסד להשכלה גבוהה: הקבצה של מקצועות הלימוד (חוגי הלימוד) במוסדות להשכלה גבוהה לפי התחום המדעי שאליו הם משתייכים. מי שלמד בשני מקצועות לימוד, מוין לפי התחום של מקצוע הלימוד המופיע ראשון בקובץ המוסד. התחומים המדעיים הוצגו ברמת הפירוט של 7 תחומים: הנדסה ואדריכלות, מדעי החברה (ללא עסקים ומדעי הניהול), מדעי הטבע, מתמטיקה וחקלאות, מדעי הרוח, מקצועות עזר רפואיים, משפטים, עסקים ומדעי הניהול.

מוסדות לימוד: בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) היו 60 מוסדות להשכלה גבוהה: 9 אוניברסיטאות (כולל האוניברסיטה הפתוחה), 30 מכללות אקדמיות (20 מתוקצבות ו-10 לא-מתוקצבות) ו-21 מכללות אקדמיות לחינוך.

אוניברסיטאות: האוניברסיטה העברית בירושלים; הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל; אוניברסיטת תל אביב; אוניברסיטת בר-אילן; אוניברסיטת חיפה; אוניברסיטת בן גוריון בנגב; מכון ויצמן למדע; אוניברסיטת אריאל בשומרון; האוניברסיטה הפתוחה.

מכללות אקדמיות – בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) היו 20 מכללות אקדמיות מתוקצבות: המרכז האקדמי רופין; שנקר - בית ספר גבוה להנדסה ולעיצוב; בצלאל - אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים; האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים; המרכז האקדמי לב; מכון טכנולוגי חולון; המכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה; המכללה האקדמית של תל-אביב יפו; המכללה האקדמית הדסה ירושלים; המכללה האקדמית תל חי; המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן; המכללה האקדמית ספיר; אפקה - המכללה האקדמית להנדסה בתל-אביב; המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון; עזריאלי - המכללה האקדמית להנדסה ירושלים; המכללה האקדמית אשקלון; המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן; המכללה האקדמית צפת; המכללה האקדמית אחוה; המכללה האקדמית גליל מערבי.

בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) היו 10 מכללות אקדמיות לא-מתוקצבות: המסלול האקדמי -

המכללה למנהל; המכללה האקדמית נתניה; המרכז הבינתחומי הרצליה; מכללת שערי משפט - המכללה ללימודי משפט; המרכז האקדמי למשפט ולעסקים; הקריה האקדמית אונו; מכון שכטר למדעי היהדות; המרכז האקדמי פרס; המכללה האקדמית לישראל ברמת-גן; המרכז האקדמי שלם.

מכללות אקדמיות לחינוך – בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) היו 21 מכללות אקדמיות לחינוך:

"אמונה" - המכללה האקדמית להוראת האמנות ולחינוך, מיסודן של מכללות אפרתה ואמונה; "חמדת הדרום" - המכללה התורנית לחינוך; אורות ישראל, מכללה אקדמית לחינוך מיסודן של מכללת אורות ישראל ומכללת מורשת יעקב; אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך; המכללה האקדמית בית-ברל; המכללה האקדמית הדתית לחינוך שאנן; המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה; המכללה האקדמית הרצוג מיסודן של מכללת ליפשיץ ומכללת הרצוג; המכללה האקדמית לחינוך "תלפיות"; המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון; המכללה האקדמית לחינוך ולספורט אוהלו בקצרין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש א. ד. גורדון; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי; המכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינמן במכון וינגייט; המרכז האקדמי לעיצוב ולחינוך ויצו - חיפה ע"ש נרי בלומפילד;

מכללה אקדמית לחינוך "אורנים"; מכללה ירושלים; מכללת לוינסקי לחינוך (כולל המדרשה למוסיקה);
מכללת סכנין להכשרת עובדי הוראה; סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות.